

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Кафедра педагогіки

Методичні рекомендації

для проведення практичних занять і організації самостійної
роботи з навчальної дисципліни

«ПЕДАГОГІКА»

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
спеціальності 017 Фізична культура і спорт

Одеса – 2024

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол 1 від 29 серпня 2024 року).

Койчева Т. І., Кинєва П. П. Методичні рекомендації для проведення практичних занять і організації самостійної роботи з дисципліни «Педагогіка» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Одеса: Університет Ушинського, 2024. 35 с.

Рецензенти:

Володимир БЄСЄДА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичного виховання та спорту Національного університету «Одеська політехніка»

Ірина КНЯЖЕВА, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Університету Ушинського

Методичні рекомендації для проведення практичних занять і організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Педагогіка» здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня розроблено відповідно до змісту і логіки освітньо-професійної програми підготовки майбутніх учителів в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

ЗМІСТ

1. Анотація навчальної дисципліни.....	4
2. Програма навчальної дисципліни.....	6
3. Теми практичних занять.....	8
4. Завдання для самостійної роботи.....	21
5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання.....	23
6. Критерії оцінювання.....	25
7. Методичне забезпечення.....	27
8. Питання до екзамену	27
9. Рекомендована література.....	35

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «Педагогіка»: формування навчальних результатів шляхом реалізації навчальних завдань дисципліни, пов'язаних з опануванням теоретико-прикладних та методологічних знань щодо педагогічних законів та закономірностей, категорій педагогіки, закономірностей і принципів навчання і виховання, форм і методів навчання і виховання, основ педагогічних досліджень, а також формування вмінь та навичок практичного використання набутих знань. Сформувати мотивацію щодо використання набутих знань у професійній діяльності.

Передумови для вивчення дисципліни: для вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка» здобувачі мають опанувати знання з навчальних дисциплін: «Вступ до спеціальності», «Загальна та вікова психологія», «Історія України та української культури».

Очікувані програмні результати навчання

ПРН 04. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.

ПРН 17. Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини.

Очікувані результати вивчення дисципліни

знати:

- основні положення Закону України «Про освіту»;
- основні поняття і категорії педагогіки з подальшим використанням їх у професійній діяльності;
- класифікацію системи педагогічних наук,
- педагогічні закони і закономірності;
- головні чинники, що впливають на розвиток особистості;
- сучасні методологічні підходи в педагогіці;
- класифікацію методів педагогічних досліджень;
- основні категорії теорії навчання і теорії виховання;

- закономірності, принципи, методи і форми навчання і виховання;
- особливості різноманітних напрямів виховання;
- особливості навчання і виховання важковиховуваних і обдарованих учнів

уміти:

- володіти педагогічною технікою;
- регулювати власний емоційний стан;
- розпізнавати емоційний стан довколишніх людей;
- вирішувати педагогічні задачі (кейс-стаді);
- розв’язувати конфліктні ситуації;
- виявляти творчість і імпровізацію в педагогічній діяльності;
- розробляти власний імідж і професійну позицію;
- планувати власні дії з підвищення педагогічної майстерності;
- застосовувати інноваційні технології навчання і виховання;
- добирати оптимально доцільні форми й методи навчання та виховання;
- ураховувати індивідуальні особливості школярів;
- оцінювати рівень знань учнів;
- організовувати учнівський колектив і діагностувати взаємовідносини в ньому;
- організовувати позакласну і позашкільну роботу школярів;
- організовувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учнями, учителями, батьками та ін.).

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти у контексті змісту навчальної дисципліни мають опанувати такі компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК03. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії

та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності:

СК10. Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.

Міждисциплінарні зв'язки: «Філософія», «Вступ до спеціальності», «Загальна та вікова психологія», «Фізіологія людини і вікова фізіологія», «Основи наукових досліджень і метрологія», «Теорія і методика фізичної культури і спорту».

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Загальні основи педагогіки.

ТЕМА 1. Предмет і завдання педагогіки.

Предмет педагогіки, її категорії. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Завдання сучасної педагогіки. Історія розвитку та становлення педагогіки, як науки. Афінська та Спартанська системи виховання. Виховання в епоху середньовіччя.

ТЕМА 2. Розвиток, формування особистості.

Загальне поняття про розвиток і формування особистості. Вплив середовища на розвиток особистості. Вплив спадковості на розвиток особистості. Вплив діяльності і спілкування на розвиток особистості. Вікова періодизація дітей.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Теорія навчання (дидактика).

ТЕМА 3. Предмет і завдання дидактики.

Суть і завдання дидактики. Категорії дидактики. Зв'язок дидактики з іншими науками. Суть процесу навчання, його методологічна основа. Рушійні сили навчального процесу. Функції навчання. Логіка навчального

процесу. Типи навчання. Мотиви навчання. Закономірності навчання. Характеристика принципів навчання. Зміст освіти в школі. Суть і завдання змісту освіти. Концепції освіти. Види освіти. Рівні освіти. Навчальний план. Навчальна програма. Навчальні підручники. Система освіти в Україні. Поняття системи освіти, її структура. Принципи освіти в Україні. Завдання закладів освіти.

ТЕМА 4. Методи навчання.

Суть методів навчання. Класифікація методів навчання. Методи навчання за джерелом отримання знань. Методи навчання за характером логіки пізнання. Методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності. Вибір методів навчання. Контроль, оцінка знань, умінь і навичок учнів. Місце і роль контролю за знаннями, уміннями і навичками в навчальному процесі. Види контролю знань, умінь і навичок учнів. Методи контролю знань, умінь і навичок учнів. Оцінка знань, умінь і навичок.

ТЕМА 5. Форми організації навчання.

Форми організації навчання, їх становлення. Класно-урочна система навчання в її історичному розвитку. Вимоги до сучасного уроку в школі. Типи уроків, їх структура. Підготовка вчителя до уроку. Навчальні екскурсії. Практикуми. Семінарські заняття. Лабораторні заняття. Факультативні заняття. Домашня навчальна робота. Заняття в предметних гуртках.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Теорія виховання.

ТЕМА 6. Загальна характеристика процесу виховання, його закономірності і принципи.

Виховання як педагогічна категорія. Мета виховання. Особливості виховного процесу. Етапи процесу виховання. Поняття про закономірності і принципи виховання. Характеристика принципів виховання.

ТЕМА 7. Види і методи виховання.

Розумове виховання. Завдання і зміст морального виховання. Трудове виховання. Естетичне виховання. Громадянське виховання. Патріотичне й інтернаціональне виховання. Концепція національно-патріотичного

виховання в системі освіти України. Виховання дисциплінованості. Статеве виховання. Фізичне виховання школярів. Здоров'я людини – запорука її життєвого успіху. Засоби фізичного виховання. Зміст фізичного виховання. Форми організації фізичного виховання. Поняття про методи, прийоми і засоби виховання. Класифікація методів виховання. Характеристика методів формування свідомості особистості. Характеристика методів організації діяльності і формування поведінки. Методи стимулювання і корекції поведінки людини.

ТЕМА 8. Виховна робота в навчальному колективі.

Колектив як соціокультурне середовище виховання і розвитку особистості. Види і структура колективу. Динаміка розвитку колективу. Шляхи згуртування колективу. Позакласна виховна робота. Позашкільна навчально-виховна робота. Індивідуальні, групові і масові форми організації виховної роботи. Професійно-педагогічна діяльність спортивного педагога.

3. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ.

Практичне заняття 1

Семінар «Предмет і завдання педагогіки» (4 год.)

- 1. Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:*
 1. Що таке педагогіка?
 2. Що є об'єктом і предметом педагогіки?
 3. Що означає термін «виховання» в широкому, вузькому значенні?
 4. У чому різниця між поняттями «людина», «особистість», «індивідуальність»?
 5. Розкрийте суть поняття «соціалізація особистості».
 6. У чому полягає суть педагогічного процесу як цілісності?
 7. Охарактеризуйте компоненти цілісного педагогічного процесу.
 8. Назвіть закономірності педагогічного процесу.
 9. Який вплив на розвиток педагогіки має її зв'язок з іншими науками?
 10. Які основні завдання вирішує педагогічна наука?

2. Завдання

1. Робота в малих групах. Обговорити педагогічні проблеми, які турбують сучасне суспільство

Кожна група – прихильник однієї з основних проблем. Потрібно привести якомога більше аргументів на користь «своїх» проблем.

2. Охарактеризувати нові напрями сучасної педагогіки (педагогіка культури, артпедагогіка, педагогіка свободи, педагогіка співробітництва, педагогіка ненасильства, релігійна педагогіка, здоров'язбережувальна педагогіка, педагогічна валеологія тощо). Обрати ту, яка вам близька. Поміркуйте, як це можна втілити під час вашої професійної діяльності. Результати доповісти на практичному занятті.

3. *Рекомендована література: 1, 2, 4,*

Практичне заняття 2

Прес-конференція «Розвиток педагогічних ідей в історії людства» (4 год.)

1 Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:

1. Назвіть прогресивні педагогічні ідеї епохи Античності.
2. Охарактеризуйте основні педагогічні ідеї Середньовіччя.
3. У чому своєрідність педагогіки епохи Відродження?

2. Практичне завдання.

1. Зробіть порівняльний аналіз викладу принципу природовідповідності у педагогіці Я. А. Коменського та Ж.-Ж. Руссо.

2. З'ясуйте спільні та відмінні риси вальдорфської педагогіки і руху реформаторської педагогіки в Німеччині.

Результати доповісти на практичному занятті.

3. *Рекомендована література: 1, 2, 3, 4*

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ТЕОРІЯ НАВЧАННЯ (ДИДАКТИКА).

Практичне заняття 3

Круглий стіл «Предмет і завдання дидактики» (6 год.)

Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:

1. Які чинники спричинили виникнення дидактики як науки?
2. Охарактеризуйте основні дидактичні ідеї Я.-А. Коменського за книгою «Велика дидактика».
3. Хто із педагогів зробив найпомітніший внесок у розвиток дидактики?
4. У чому полягає зв'язок дидактики з іншими науками?
5. Розкрийте сутність основних категорій дидактики?

2. Практичне завдання

Робота в мікрогрупах.

Кожна група обирає видатного педагога, який зробив внесок у розвиток дидактики. Групи готують презентації за завданням, кожна презентація обговорюється.

Результати доповісти на практичному занятті.

4. *Рекомендована література:* 1, 2, 3, 4,

Практичне заняття 4

Вирішення практичних завдань «Методи навчання на уроках фізичної культури» (6 год.)

1. Завдання

1. Завдання 1. Наведіть приклади застосування на уроках фізичної культури методів усного викладу матеріалу.

Завдання 2. Наведіть приклади застосування на уроках фізичної культури методів стимулювання і мотивації.

Завдання 3. Назвати фактори, які впливають на вибір певних видів навчання

2. Розв'язання педагогічних ситуацій:

1. Володимир Н. проходив педагогічну практику у школі і повинен був проводити тренування з волейболу з хлопчиками 5-6 класів. Напередодні Володимир цілий вечір складав конспект навчально-тренувального заняття. Передивившись записи зі спеціалізації, підручники з рухливих ігор, він вирішив провести заняття за методом колового тренування з використанням емоційних ігор та естафет. Для проведення естафет йому було потрібно 8

скакалок і 10 волейбольних м'ячів. Володимир порадився з товаришами по групі і тренером. Їм сподобались ігри, що запропонував Володимир («Не впусти м'яча», «Колова естафета з м'ячем», «Попади у ціль», «Хто попереду»). На тренування Володимир прийшов на 10 хвилин раніше. В залі на нього чекали діти. Відкривши допоміжне приміщення, Володимир взяв скакалки і побачив, що в наявності є лише один м'яч. Володимир запитав дітей, чи ніхто не брав м'ячі? Всі почали говорити, що тільки що був вчитель фізкультури і він взяв м'ячі. Вчитель сказав, що команда дівчат сьогодні грає фінальну гру на першість району в іншій школі і тому він забрав м'ячі. Почувши це Володимир розгубився. Він почав спонтанно думати, що йому робити.

Питання: 1. Проаналізуйте ситуацію та запропонуйте своє рішення. 2. Щоб Ви зробили на місці Володимира? 3. Які вміння та якості повинен проявити Володимир, щоб провести заняття?

2. Ви заходите на перерві у клас, де викладаєте. Клас збуджений, увага розсіяна. Заготуйте будь-яку інформацію, котру маєте повідомити (вона не повинна бути емоційною чи мотиваційно-сильною, наприклад оголошення про наступні змагання). Подбайте про те, щоб привернути увагу до себе. - Вчитель фізкультури перший раз йде на урок. Відгуки про клас погані: погана дисципліна, низька активність учнів, неуважне ставлення до нього. Характеризуючи ситуацію, визначте стилі відносин до колективу.

3. У 1-му класі хлопчик не розмовляв всю чверть, на запитання вчителя відповідав односкладно (коротко). Стурбований вчитель намагався як можна більше дізнатися про нього у батьків. Виявилось, що хлопчик погано адаптується у незнайомій обстановці. Потрібно дати час для того щоби хлопчик звик до класу, до вчителя. І дійсно, через деякий час став успішно справлятися з навчальною роботою, сміливий у відносинах з ровесниками. Яка функція здійснювалася?

4. Вчитель виставляє на змагання обдарованого учня. Учень відмовляється від участі у змаганнях тому, що боїться осоромитися перед

товаришами. Вчитель говорить, що у нього немає почуття колективу. Учень ображається на вчителя, звинувачує його у жорсткості, відносно цієї ситуації. Чи досягнуте взаєморозуміння?

3. Практичне завдання

1. Визначити прийоми активізації уваги учнів в процесі навчально-пізнавальної діяльності.

2. Придумати навчальне завдання, для вирішення якого можна застосувати мозковий штурм як метод групового формування ідей.

4. *Рекомендована література: 4, 5, 6, 7, 8*

Практичне заняття 5

Семінар «Закономірності і принципи навчання» (4 год.)

1. *Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком.*

1. Якщо виявлено закономірність про виховний характер навчання, то в чому ви вбачаєте необхідність розгляду її як принципу?

2. Іноді принципи навчання визначаються як принципи викладання. Яка ваша думка з цього приводу?

2. *Завдання.* Студент готує розгорнуту відповідь на одне з питань семінару, ілюструючи його презентацією. Відповідь повинна бути розрахована на 3-5 хвилин. Після доповіді студента, одnogрупники задають питання, які в них виникли.

3. Практичне завдання

Презентація «Принципи навчання»

Рекомендована література: 4, 5, 6, 7, 9, 11

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ.

Практичне заняття 6

Круглий стіл «Національне виховання» (4 год.)

1. *Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:*

1. Як ви розумієте суть поняття виховання?

2. Розкрийте суть, шляхи національного виховання.

3. Назвіть основні шляхи й умови успішності різних напрямів

виховання (громадянського, національного, морального).

3. Практичне завдання

Аналітична записка «Умови успішності виховної роботи»

Аналітична записка – містить всебічний аналіз проблеми, висновки та, в деяких випадках, практичні пропозиції. Жанр такого аналітичного продукту жорстко регламентований. Звичайно це стислий (4-5 сторінок) виклад суті проблеми, визначення можливих альтернатив розвитку ситуації, рекомендації щодо подальших дій з указівкою позитивних і негативних наслідків. Орієнтирами осмислення проблеми і оцінки альтернатив є інтереси замовника, його ресурси і потенціал впливу на розвиток подій. Вони сприяють отриманню найбільш об'єктивного уявлення в директивних органах про проблему, що цікавить, а також правильному вибору та проведенню вигідних для держави зовнішньополітичних заходів. При складанні аналітичної записки потрібно взяти до уваги терміни її підготовки та розрахувати їх таким чином, щоб інформація не втратила своєї актуальності. Аналітична записка включає всі матеріали, що стосуються даного питання, навіть ті, що вже використовувалися.

Аналітична записка:

1. Визначення проблеми для аналізу:

- у чому полягає проблема, що потребує вирішення;
- які симптоми проблемної ситуації;
- хто є клієнтом (замовником) аналізу.

2. Опис проблеми:

- які масштаби має проблема (територіальний, галузевий аспекти, часовий вимір, групи населення (їх обсяг), на які поширюється проблемна ситуація);
- як виникла проблема (нова чи повторна);
- розвиток проблемної ситуації (що робилося для її розв'язання);
- які існують підстави для управлінського втручання;
- який сучасний стан законодавчої та інституційної бази (також можуть

бути окреслені соціальне, фізичне, економічне і політичне середовища, що впливають на ініціювання, розробку та впровадження рішення);

- нагальність розв'язання проблеми.

3. Зацікавлені сторони:

- зацікавлені групи (коло осіб, яких зачіпає проблема, що розглядається, або засоби її розв'язання, які мають можливість впливати на ситуацію);

- групи, які можуть виникнути внаслідок вирішення проблеми.

4. Моделювання проблеми:

- вибір цілей розв'язання проблеми;

- вибір критеріїв досягнення цілей (критерій – певна конкретизація цілі; він визначає конкретне значення міри досягнення загальної мети, яке вважається достатнім для визнання проблеми розв'язаною. Кожній цілі відповідає свій критерій або система критеріїв, якщо один критерій не розкриває всі основні аспекти цілі);

- вибір обмежень (список обмежень має охоплювати будь-які ресурси, які є необхідними для реалізації альтернатив розв'язання проблеми).

5. Альтернативні варіанти: альтернатив має бути 2-4 (як альтернатива може розглядатися варіант «нічого не змінювати»).

Кожна альтернатива – це конкретні переліки дій (заходів) та інструментів розв'язання проблеми.

Аналіз альтернатив має містити:

- альтернатива № _ (назва варіанта);

- основні заходи розв'язання проблеми за запропонованим варіантом (подається, якщо це не впливає з назви);

- потенційні переваги (сильні сторони) запропонованого варіанту; оцінка результатів (зисків);

- потенційні недоліки (слабкі сторони) запропонованого варіанту; оцінка витрат ресурсів на реалізацію заходів.

6. Рекомендації:

- порівняльний аналіз альтернатив за критеріями: результативність, ефективність, справедливість, політична здійсненність, адміністративна здійсненність.

Прогноз можливих наслідків (або впливів) її реалізації – як короткострокових (на перспективу до одного року), так і середньо- та довгострокових (на перспективу до 3-5 років).

Рекомендована література: 5, 6, 13, 23

Практичне заняття 7

Дискусія «Класне керівництво: традиційність і сучасність» (4 год.)

1. *Робота у мікрогрупі.* Аналіз функційних обов'язків класного керівника; виступи «Теза-аргумент». Рефлексія досвіду.

2. *Для проведення дискусії необхідно:*

- поставити конкретне дискусійне запитання;
- у центрі уваги - ймовірний перебіг (що могло б відбутися, якщо...);
- всі студенти повинні дотримуватися теми обговорення;
- викладач зобов'язаний виправляти помилки, допущені в ході обговорення, і спонукати студентів чинити так само;
- всі свої твердження студенти повинні аргументувати;
- дискусія може закінчитися прийняттям узгодженого рішення або збереженням існуючих розбіжностей між учасниками дискусії.

4. *Рекомендована література: 5, 6, 8, 9, 10, 13*

Практичне заняття 8

Проблемний семінар «Проблемні діти в учнівському колективі» (4 год.)

1. *Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком.*

1. У чому полягає виховний вплив колективу?

2. Що таке учнівський колектив, які його функції?

3. Проблемні діти: які вони?

2. *Завдання.* Студент готує розгорнуту відповідь на одне з питань семінару, ілюструючи його презентацією. Відповідь повинна бути

розрахована на 3-5 хвилин. Після доповіді студента, одногрупники задають питання, які в них виникли.

3. Практичне завдання

Моделювання ситуації роботи з проблемними дітьми у рольовій грі.

4. Рекомендована література: 5, 6, 7, 8, 9, 10

Практичне заняття 9

Дискусія «Як організувати колектив учнів?» (4 год.)

1. *Робота в командах.* Відпрацювання «Soft skills». Відпрацювання здатності організовувати командну роботу, аналізувати й дискутувати

2. Розв'язування педагогічних ситуацій

Класному керівнику 8-го класу поскаржився вчитель фізкультури на те, що дівчата його класу не відвідують уроки без поважних причин. Він попросив прийняти міри, щоби відвідування уроків було забезпечено. У розмові дівчата поскаржилися класному керівнику на те, що вчитель фізкультури вимагає приходити на уроки у короткій формі і не дозволяє приходити в тренувальному костюмі, а вони соромляться в такому вигляді з'являтися перед однокласниками. В зв'язку з цим, вони вирішили взагалі не відвідувати уроки фізичного виховання. Як класний керівник повинен вчинити у даній ситуації?

Можливі рішення:

1. категорично поставити питання про відвідування дівчатами уроків фізкультури і дотримання ними вимог, які вимагає вчитель фізкультури. Нагадати, що за невідвідування уроків і за невиконання в зв'язку з цим програми може бути поставлена незадовільна оцінка з фізичної культури, а також з поведінки;

2. пояснити дівчатам, що вимога короткої форми не є каприз вчителя, а викликана гігієнічними вимогами і рекомендаціями лікарів і методистів. Переконати їх в необхідності дотримання висунутих вчителем вимог;

3. підтримати дівчат в їхніх претензіях, постаратися переконати вчителя фізкультури у не принциповості його вимог щодо форми. У випадку

недосягнення загальної думки винести це питання на обговорення педагогічної ради.

4. Запропонувати свої варіанти вирішення.

Практичне завдання

Вирішення конфліктних ситуацій, узятих з власного досвіду

4. *Рекомендована література:* 5, 6, 7, 8, 9, 13

Практичне заняття 10

Рольова гра «Класна година» (4 год.)

1. Завдання

Відпрацювання здатності організовувати командну роботу, аналізувати й дискутувати у рольових тріадах: «класний керівник –учень–учень»

2. Практичне завдання

Презентація «Права і обов'язки класного керівника»

3. Блок контролю.

Оберіть правильні відповіді у тестовому завданні, підкреслюючи або виділяючи їх кольором.

1. У котрому рядку всі слова означають назви основних педагогічних категорій:

- а) діяльність, освіта, навчання;
- б) виховання, освіта, навчання;
- в) виховання, вплив, навчання.

2. У котрому рядку дано правильне визначення поняття «особистість»:

- а) це соціально зумовлена система психічних якостей індивіда, що визначається залученістю людини до конкретних суспільних, культурних, історичних відносин;
- б) цілеспрямованість, багатофакторність, безперервність, віддаленість результатів виховного впливу;
- в) визначення неповторних фізичних якостей, психічних процесів, темпераменту, рис характеру, здібностей, її потреб, інтересів людини.

3. У котрому рядку дано визначення поняття «індивід»:

а) це сукупність зовнішніх та внутрішніх особливостей людини, що формують її своєрідність, відмінність від інших людей;

б) це соціально зумовлена система психічних якостей індивіда, що визначається залученістю людини до конкретних суспільних, культурних, історичних відносин;

в) це людина як представник людської спільноти, соціуму (групи, класу, нації тощо);

г) це процес становлення особистості, вдосконалення її фізичних та духовних сил під впливом зовнішніх і внутрішніх, керованих і некерованих чинників, серед яких найважливішими є цілеспрямоване виховання й навчання.

4. Який напрям у педагогіці виник в епоху західного Відродження?

а) авторитарна педагогіка;

б) педагогіка вільного виховання;

в) педагогіка гуманізму;

г) педагогіка клерикальна

5. Ідею «вільного виховання» вперше обґрунтував:

а) Я.А. Коменський;

б) Ж-Ж. Руссо;

в).В да Фельтре;

г) Д. Локк

6. У якому рядку зазначено положення, що не є завданням виховної діяльності?

а) виховання духовної культури особистості, створення умов для вибору нею своєї світоглядної позиції;

б) утвердження принципів вселюдської моралі: правди, справедливості, патріотизму, доброти, працелюбності та інших чеснот;

в) виховання є складним, багатограним процесом, у якому тісно переплетені внутрішні (стосуються особи вихованця) та зовнішні (стосуються виховного середовища) суперечності;

г) формування творчої, працелюбної особистості, виховання цивілізованого господаря.

7. Завдання якого виду виховання визначають як оволодіння правилами і нормами поведінки, формування моральних почуттів і переконань, умінь і навичок моральної поведінки?

- а) завдання морального виховання;
- б) завдання екологічного виховання;
- в) завдання трудового виховання;
- г) завдання економічного виховання;
- д) завдання правового виховання;
- е) завдання розумового виховання.

8. Вкажіть рядок, у якому зазначено методи виховання.

а) поєднання педагогічного керівництва з розвитком ініціативи, опора на позитивне в учня;

б) приклад, доручення, привчання, заохочення.

9. Вкажіть рядок, у якому зазначено види педагогічної вимоги.

- а) пряма, опосередкована;
- б) пряма, стимульована;
- в) опосередкована, стимульована.

10. Вкажіть рядок, де подано визначення поняття «освіта». Освіта – це:

а) процес засвоєння систематизованих знань і формування на їх основі світогляду, розвитку пізнавальних сил (мислення, уяви, пам'яті тощо) та результат цього процесу – досягнення певного рівня освіченості. залежно від мети, особливостей підготовки учнів розрізняють загальну, політехнічну й професійну освіту;

б) сукупність основ науки про природу, суспільство, мистецтво, а також відповідних умінь і навичок, необхідних кожній людині незалежно від професії;

в) сукупність знань про головні галузі виробництва й набуття загальнотехнічних умінь, необхідних для участі в продуктивній праці. її

здобувають у процесі вивчення предметів політехнічного циклу;

г) сукупність знань, практичних умінь і навичок, необхідних для певної галузі трудової діяльності, що забезпечує глибоке вивчення наукових основ з обраного виду праці, формування спеціальних практичних умінь та навичок, виховання майбутніх фахівців.

11. Суть закономірності навчання. Залежність навчання від умов, в яких воно відбувається» полягає в тому, що:

а) навчальний процес має бути спрямований на розвиток інтелекту особистості, її творчих здібностей, уміння жити і працювати в соціальному середовищі;

б) на рівень і якість навчального процесу впливають стан навчально-технічної бази, наявність у вчительському колективі спеціалістів, чия кваліфікація, талант відповідають найвищим стандартам і які визначають особливості навчального процесу в школі;

в) на рівень і якість навчального процесу впливають уміння організовувати навчальний процес на засадах гуманізму (доброти, людяності) з урахуванням свідомої дисципліни учня, формування позитивних його якостей словом і власним прикладом; індивідуальний підхід до кожного учня на основі його інтересів, зацікавленості щодо отримання знань, розвитку творчих здібностей.

12. Вкажіть рядок, в якому подано визначення пояснення як методу навчання.

а) це діалогічний метод навчання, за якого вчитель із допомогою вдало поставлених питань спонукає учнів відтворювати раніше набуті знання, робити самостійні висновки-узагальнення на основі засвоєного фактичного матеріалу;

б) це словесне тлумачення понять, явищ, слів, термінів, принципів дій, прикладів тощо;

в) це образний, динамічний, емоційний виклад інформації про різні явища і події.

13. Вкажіть рядок, в якому схарактеризовано метод навчання «демонстрування».

а) безпосереднє споглядання та сприймання явищ дійсності, у процесі якого учень здобуває знання безпосередньо з життя, власних спостережень і дослідів;

б) оснащення ілюстраціями статичної (нерухомої) наочності, плакатів, малюнків, картин, карт, схем та ін.;

в) показ рухомих засобів наочності, приладів, дослідів, технічних установок тощо.

14. Яке із понять характеризує визначення «Форма організації педагогічного процесу, спрямована на вивчення учнями поза межами школи і під керівництвом учителя природних чи соціальних явищ, процесів через безпосереднє їх сприймання»?

а) факультатив;

б) предметні гуртки;

в) навчальна екскурсія;

г) домашня робота

15. Яке із понять характеризує визначення «Форма навчального процесу, за якою відбувається обговорення класним колективом підготовлених учнями доповідей, рефератів, повідомлень, головних питань з основного розділу (чи кількох розділів)»?

а) урок;

б) практикум;

в) семінарське заняття;

г) навчальна екскурсія.

4. *Рекомендована література:* 5, 6, 7, 8, 9, 13

4. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль І. Загальні основи педагогіки

1. Скласти схему системи педагогічних наук. Скласти схему взаємозв'язку педагогіки з іншими науками, обґрунтувати їх значення для

педагогіки

2. Зробити порівняльну характеристику системи виховання в Спарті та Афінах (у таблиці).

3. Опрацювати Закон України «Про освіту», скласти словник основних термінів

4. Проаналізуйте процеси власного розвитку і становлення. Складіть план подальшої роботи над своїм удосконаленням.

5. Користуючись навчальними посібниками з вікової фізіології та дитячої і педагогічної психології, випишіть особливості анатомо-фізіологічного й психологічного розвитку дітей молодшого, середнього і старшого віку (у ліву колонку) та педагогічні вимоги до врахування кожної особливості навчально-виховного процесу (у праву колонку).

Змістовий модуль 2. Теорія навчання (дидактика)

1. Ознайомтесь зі змістом Нової української школи. Випишіть основні завдання удосконалення навчального процесу.

2. Охарактеризуйте одну із функцій навчання з використанням прикладів вашої майбутньої професійної діяльності.

3. Проведіть аналіз особистісної мотивації навчання.

4. На основі аналізу літератури узагальнити вимоги до організації й проведення навчальної екскурсії.

5. Обґрунтуйте позитивні і негативні сторони застосування тестів

Змістовий модуль 3. Теорія виховання.

1. Навести приклади практичного застосування закономірностей і принципів виховання в освітньому процесі ЗОШ

2. Розробити план позашкільного заходу.

3. Скласти психолого-педагогічну характеристику на учня і клас

4. Проведення міні-лекції за одним із напрямів виховання (за вибором)

5. Проаналізувати професійно-педагогічну діяльність спортивного педагога

5.ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ (ІНДЗ)

Підготувати презентацію навчальної доповіді на електронному і паперовому носіях, виступити на практичному занятті (протягом семестру).

Приблизна тематика доповіді

1. Афінська та Спартанська системи виховання.
2. Виховання в епоху середньовіччя
3. Історія розвитку та становлення педагогіки як науки
4. Основні завдання педагогічної науки
5. Характеристика компонентів цілісного педагогічного процесу
6. Характеристика нових напрямів сучасної педагогіки (педагогіка культури, артпедагогіка, педагогіка свободи)
7. Характеристика нових напрямів сучасної педагогіки (педагогіка співробітництва, педагогіка ненасильства, релігійна педагогіка)
8. Характеристика нових напрямів сучасної педагогіки (корекційна педагогіка, здоров'язберезувальна педагогіка, педагогічна валеологія)
9. Характеристика концепцій розвивальної освіти
10. Концепції, орієнтовані на психічний розвиток особистості (Л.Занков, З.Калмикова, Е.Кабанова-Меллер).
11. Концепції, що ураховують особистісний розвиток (Г.Цукерман, В.Давидов, Д.Ельконін, С.Смирнов).
12. Значення гуманістичної дидактики В.Сухомлинського для розвитку дидактики вищої освіти.
13. Урахування міжнародного досвіду змісту освіти як умова його якості.
14. Освітні системи: порівняльний аналіз (Україна – країни Західної Європи).
15. Освітні системи: порівняльний аналіз (Україна – США).
16. Освітні системи: порівняльний аналіз (Україна – Китай).
17. Основні напрями реформування освіти в Україні.
18. Класифікація дидактичних принципів.

19. Шляхи здійснення фізичного виховання.
20. Мета виховання на різних етапах розвитку цивілізації
21. Мета і завдання виховання молодого покоління України в контексті євроінтеграційних процесів.
22. Методи стимулювання і корекції поведінки.
23. Шляхи згуртування колективу.
24. Мета і методи виховання сучасних громадських організацій в Україні.
25. Аналіз статуту конкретної молодіжної спілки
26. Зміст сімейного виховання
27. Умови успішності сімейного виховання
28. Нова українська школа – реформа освітньої галузі
29. Стан впровадження Нової української школи
30. Педагогічні погляди Григорія Сковороди
31. Освітня діяльність К. Д. Ушинського
32. Братські школи

ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИКОНАННІ ІНДЗ ПОВИНЕН ДОТРИМУВАТИСЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ, НЕ ДОПУСКАТИ АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання (відповідно до ст. 69 Закону України «Про вищу освіту»).

Види академічного плагіату:

- копіювання;
- перефразування;
- компіляція;
- використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело;

– подання як власних робіт (тез, аналітичних звітів, письмових робіт, есеїв тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання підсумкового контролю (екзамен)

Критерії оцінювання підсумкового контролю (екзамен)

Для навчальної дисципліни «Педагогіка», яка за навчальним планом передбачає підсумковий контроль у формі усного екзамену, відводиться 20 балів. Здобувач вищої освіти може скласти екзамен, якщо кількість отриманих впродовж вивчення дисципліни балів не менше як 40.

Бали	Критерії
0 балів	Здобувач не відповідає на запитання.
1-5 балів	Здобувач розпізнає деякі об'єкти вивчення та визначає їх на побутовому рівні, може описувати деякі об'єкти вивчення; має фрагментарні уявлення з предмета вивчення; використовує елементарні прийоми виконання практичного завдання.
6-10 балів	Здобувач знає окремі факти, що стосуються навчального матеріалу; виявляє здатність елементарно висловлювати думку; виконує частину практичного завдання.
11-15 балів	Здобувач надає відповіді на запитання в цілому правильні, але здобувач припускається помилок у визначеннях. Здобувач робить власні висновки, наводить приклади практичного використання; виконує практичне завдання з незначними огріхами.
16-20 балів	Здобувач надає відповіді на запитання повні, обґрунтовані, логічно побудовані, з прикладами практичного використання; відповідаючи, здобувач розмірковує, робить власні висновки виконує правильно практичне завдання.

Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид роботи	Бали	Критерії
Робота на практичних заняттях	1-2	Здобувач відтворює незначну частину навчального матеріалу, має поверхові уявлення про предмет вивчення, неаргументовано висловлює думку. Використовує необхідні інформаційно-методичні матеріали, виконує практичні завдання за умови сторонньої допомоги.
	3-4	Знання здобувача є достатньо повними, він самостійно застосовує відповідний навчальний

		матеріал, виконуючи практичні завдання; аналізує, робить висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але припускається неточностей. Здобувач самостійно використовує необхідні інформаційно-методичні матеріали виконуючи практичні завдання. Виконані завдання у цілому відповідають вимогам, хоча мають незначні огріхи.
	5	Здобувач володіє міцними знаннями, оперує ними при виконанні практичних завдань. Самостійно використовує необхідні інформаційно-методичні матеріали виконуючи практичні завдання. Не припускається помилок при їхньому виконанні. Здобувач виступає експертом практичних завдань, що виконали однокурсники.
Самостійна робота	1	Здобувач розпізнає деякі об'єкти вивчення та визначає їх на побутовому рівні, може описувати деякі об'єкти вивчення; має фрагментарні уявлення з предмета вивчення; виконує елементарні прийоми практичних завдань.
	2	Здобувач знає окремі факти, що стосуються навчального матеріалу; виявляє здатність елементарно висловлювати думку; самостійно та за допомогою викладача може виконувати частину практичних завдань; знає послідовність виконання завдання; практичні завдання містять багато суттєвих відхилень від установлених вимог, при їх виконанні потребує систематичної допомоги викладача.
	3	Здобувач самостійно і логічно відтворює фактичний і теоретичний матеріал та наводить приклади; володіє навчальним матеріалом і використовує набуті знання, уміння у стандартних ситуаціях; самостійно виконує практичні завдання відповідно до методичних рекомендацій; практичні завдання мають окремі помилки; користується необхідними навчально-методичними матеріалами.
	4	Здобувач володіє глибокими знаннями, демонструє відповідні компетентності, використовує їх у нестандартних ситуаціях, самостійно працює з інформацією у відповідності до поставлених завдань; систематизує та узагальнює навчальний матеріал; самостійно користується додатковими джерелами інформації; без похибок виконує та аналізує практичні завдання.
ІНДЗ	0-1	Зміст презентації доповіді відповідає предмету

(презентація доповіді)		дисципліни, має загальний реферативний характер, демонструє несаможиттєвість у розв'язанні завдань, текст не визначає ключову практичну проблему і не відповідає структурі доповіді.
	2-4	Зміст презентації доповіді відповідає предмету дисципліни, має описовий характер, містить поняття, має граматично не вичитаний текст, не визначає ключову практичну проблему.
	5-7	Зміст презентації доповіді відповідає предмету дисципліни, демонструє переважно академічність, містить аналітику і узагальнення, має неінформативні посилання, оперує поняттями, визначає ключову практичну проблему.
	8-10	Зміст презентації доповіді відповідає предмету дисципліни характеризує сучасний інноваційний дискурс і відповідає практиці впровадження інновацій в освіті; робота носить самостійний характер, містить авторську аналітику і узагальнення, прямі і непрямі цитування з посиланнями на основне джерело, включає оперування поняттями, містить актуальні приклади розв'язаних завдань інноваційної освітньої практики.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка».
2. Конспект лекцій.
3. Силабус.
4. Ілюстративно-інформаційні матеріали.
5. Ситуативні завдання; вправи; тести.
6. Методичні рекомендації до навчальної дисципліни «Педагогіка»

8. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Дайте визначення поняттям педагогіки, її предмету і завданням. Розкрийте категорії педагогіки.
2. Охарактеризуйте систему педагогічних наук, зв'язок педагогіки з іншими науками.
3. Розкажіть про зародження педагогічної думки в епоху Античності,

педагогічні ідеї Середньовіччя.

4. Охарактеризуйте педагогічну думку в епоху Відродження і Реформації, розвиток педагогічних ідей в Новий і Новітній часи.
5. Охарактеризуйте вітчизняну педагогічну думку Княжої доби та Козаччини (X–XVIII ст.), особливості розвитку вітчизняної педагогічної науки в XIX ст., тенденції розвитку педагогічної думки в XX ст.
6. Розкрийте поняття про методологію педагогіки, філософські основи методології педагогіки, методологічні підходи до вивчення педагогічних явищ і процесів.
7. Дайте характеристику методів науково-педагогічних досліджень.
8. Розкрийте загальне поняття про розвиток і формування особистості.
9. Розкрийте вплив середовища на розвиток особистості, вплив спадковості на розвиток особистості, вплив діяльності і спілкування на розвиток особистості.
10. Класифікуйте вікову періодизацію дітей.
11. Дайте визначення поняттю про дидактику, предмет, завдання та основні категорії дидактики.
12. Охарактеризуйте процес навчання як предмет дидактики, двобічний характер процесу навчання, його цілісність.
13. Дайте загальну характеристику змісту освіти, компонентів змісту освіти.
14. Опишіть державні стандарти освіти, нормативні документи, що відбивають зміст освіти.
15. Проаналізуйте закономірності та принципи навчання. Дайте характеристику окремих принципів навчання.
16. Розкрийте поняття про методи навчання. Запропонуйте класифікацію методів навчання за Ю. К. Бабанським.
17. Охарактеризуйте методи навчання за джерелом здобуття знань, методи навчання залежно від характеру пізнавальної діяльності тих, хто навчається.
18. Охарактеризуйте бінарні методи навчання, методи навчання за логікою

пізнання.

19. Охарактеризуйте догматичне навчання, пояснювальне навчання.
20. Охарактеризуйте проблемне навчання, програмоване навчання.
21. Охарактеризуйте модульне навчання, комп'ютерне навчання, дистанційне навчання.
22. Охарактеризуйте контекстне навчання, особистісно-орієнтоване навчання. Розкрийте концепцію активізації пізнавальної діяльності суб'єктів навчання.
23. Визначте поняття про форми організації навчально-пізнавальної діяльності. Висвітліть класно-урочну систему навчання в її історичному розвитку.
24. Розкрийте вимоги до сучасного уроку в школі, типи уроків, їх структуру.
25. Опишіть підготовку вчителя до уроку.
26. Опишіть навчальні екскурсії, практикуми, семінарські заняття, лабораторні заняття.
27. Факультативні заняття. Домашня навчальна робота. Заняття в предметних гуртках.
28. Проаналізуйте лекція і семінар як форми організації навчання.
29. Розкрийте поняття про сутність контролю, його компоненти, функції контролю.
30. Визначте педагогічні вимоги до оцінювання навчальних досягнень суб'єктів навчання, критерії оцінювання навчальних досягнень суб'єктів навчання, методи і форми контролю.
31. Проаналізуйте поняття виховання як педагогічну категорію. Розкрийте мету виховання, особливості виховного процесу, етапи процесу виховання.
32. Класифікуйте закономірності і принципи виховання. Дайте характеристику принципів виховання.
33. Розкрийте розумове виховання, завдання і зміст морального виховання.
34. Опишіть трудове виховання, естетичне виховання.

35. Розкрийте громадянське виховання, патріотичне й інтернаціональне виховання. Проаналізуйте концепцію національно-патріотичного виховання в системі освіти України.
36. Висвітліть виховання дисциплінованості, статеве виховання.
37. Опишіть фізичне виховання школярів, засоби фізичного виховання, зміст фізичного виховання, форми організації фізичного виховання. Доведіть, що здоров'я людини – запорука її життєвого успіху.
38. Розкрийте поняття про методи, прийоми і засоби виховання.
39. Класифікуйте методи виховання. Дайте характеристику методів формування свідомості особистості.
40. Дайте характеристику методів організації діяльності і формування поведінки, методів стимулювання і корекції поведінки людини.
41. Охарактеризуйте колектив як соціокультурне середовище виховання і розвитку особистості, види і структуру колективу, динаміку розвитку колективу. З'ясуйте шляхи згуртування колективу.
42. Опишіть позакласну виховну роботу, позашкільну навчально-виховну роботу, індивідуальні, групові і масові форми організації виховної роботи.
43. Класифікуйте функції і напрями роботи класного керівника, вихователя. Розкрийте зміст роботи, права та обов'язки класного керівника.
44. Проаналізуйте вплив сім'ї на розвиток дитини. Розкрийте суть сімейного виховання, його мету і завдання, зміст сімейного виховання, умови успішності виховання в сім'ї.
45. Класифікуйте основні функції, ознаки педагогічної діяльності, компоненти педагогічної діяльності.
46. Проаналізуйте професійні знання, уміння, здібності і якості сучасного вчителя, педагогічну компетентність вчителя, професійний розвиток учителя.
47. Розкрийте питання забезпечення конструктивності педагогічного спілкування, стилі педагогічного спілкування, бар'єри і ускладнення, що виникають у педагогічному спілкуванні.
48. Розкрийте загальні принципи управління освітою, структуру

управління освітою в Україні.

49. Визначте управлінські органи в школі, особливості і методи управлінської діяльності в сучасній школі, планування і контролювання роботи школи.

50. Обґрунтуйте значення методичної роботи для підвищення рівня фахової підготовки вчителя, основні форми методичної роботи в школі. Висвітліть питання підвищення кваліфікації і атестації педагогічних працівників.

51. Проаналізуйте концепцію Нової української школи (НУШ), STEM-методи в НУШ, наскрізне навчання.

52. Розкрийте концепцію Нової української школи (НУШ), новий освітній простір, засади «Педагогіки партнерства».

53. Охарактеризуйте компетентності Нової української школи (НУШ), структуру НУШ, інтерактив в навчанні, інклюзивне навчання в школах.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Задорожна-Княгницька Л. В. Загальні основи педагогіки : навч. посіб. для здоб. вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» спец. 013 «Початкова освіта» Л. В. Задорожна-Княгницька, І. Б. Тимофєєва. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 192 с. URL :

https://repository.mdu.in.ua/jspui/bitstream/123456789/2109/1/np_zagalni_osnovy.pdf

2. Галіцан О. А. Педагогіка: навчальний посібник для здобувачів освіти першого освітнього рівня (бакалавр) спеціальностей 014 Середня освіта (Математика), 014 Середня освіта (Фізика), 014 Середня освіта (Інформатика). О. А. Галіцан. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 125 с. URL : dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/17056

3. Хмельницька О. С. Педагогіка. Історія педагогіки: навчально-методичний посібник. Переяслав (Київ. обл.): Домбровська Я.М., 2021. 222 с. URL : <https://numl.org/OpX>

4. Педагогіка (загальна та з історією педагогіки): методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів у змішаній формі навчання / уклад. Н. В. Султанова, О. Є. Олексюк. Миколаїв : СПД Румянцева, 2023. 152 с. URL : <https://numl.org/OpY>

5. Закон України Про освіту. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2017, № 38-39, ст.380) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

6. Закон України «Про повну загальну середню освіту. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2020, № 31, ст.226). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>

Допоміжна література

7. Білик Н. І., Добряк І. В. Сучасний урок: 50 способів порефлексувати : електрон. навч.-метод. посіб. Полтава: ПОІППО ім. М. В. Остроградського, 2021. 74 с. - URL: http://poipppo.pl.ua/images/FILES/pidrozdzily/kafedra_pedmaisternosti/biblioteka/50-uruk.pdf

8. Васильєва В. Нові професійні ролі і завдання сучасного вчителя в контексті концепції Нової української школи. URL: <https://vseosvita.ua/library/novi-profesijni-rol-i-zavdanna-sucasnogo-vcitela-vkonteksti-koncepcii-novoi-ukrainskoi-skoli-87162.html>

9. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: схвалена Кабміном України 14.12.2016р. №988-Р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0641729-15>

10. Павлюк І. В. Особистість сучасного вчителя в новій школі. URL: http://ru.osvita.ua/school/lessons_summary/administration/41904/

11. Поясок Т. Б., Беспарточна О. І., Костенко О. В. Сучасні технології освітнього процесу: інтерактивний навчальний посібник. Кременчук: ПП Щербатих О.В., 2020. 228 с

12. Глинська М. Підвищення професійної компетентності викладачів: застосування в умовах організації, що навчається (Learning organization). *Завуч*. 2021. № 7–8. С. 82–91.
13. Мозирко Г. Який вчитель має працювати в школі: новий профстандарт. *Практика управління закладом освіти*. 2021. № 2. С. 6–10.
14. Щербина О. НУШ-простір освітніх можливостей: педрада-workshop. *Завуч*. 2021. № 9–10. С. 92–105.
15. Дистанційне навчання в умовах карантину: досвід та перспективи. Аналітико-методичні матеріали. За заг. ред. О.М.Топузова ; укл. М.В.Головко. Київ : Педагогічна думка, 2021. 192 с.
16. Організація освітнього процесу в школах України в умовах карантину: аналітична записка. Л. Гриневич, Л. Ільїч, Н. Морзе, В. Прошкін, І. Шемелинець, К. Линьов, Г. Рій. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020. 76 с.
17. Stryzhakov A., Khrolenko M., Matsenko L., **Koycheva T.**, Moiseienko N. (2023). Formation of the professional subject of future psychological and pedagogical specialists in higher education. [Становлення професійної суб'єктності майбутніх фахівців психолого-педагогічного напрямку в середовищі вищої освіти] *Amazonia Investiga*, 12(66), 95-104. <https://doi.org/10.34069/AI/2023.66.06.10> (**Web of Science**).
18. Kulyk N., Masliuk R., Kyselov V., Voropai S., **Koycheva T.** Formation of ICT competence in future specialists of physical education and sports in the conditions of distance learning. [Формування ІКТ-компетентності у майбутніх фахівців фізичної культури та спорту в умовах дистанційного навчання] *Amazonia Investiga*, 2023. 12(70), P. 241-254. <https://doi.org/10.34069/AI/2023.70.10.22> (**Web of Science**).
19. Kravchuk O., Kochubei M., Chovriy S., **Koycheva T.**, Pishun S. Formation of professional communication of non-language specialists in higher education institutions. [Формування професійної комунікації фахівців

немовних спеціальностей у закладах вищої освіти]. *Amazonia Investiga*, 2024. 13(73), 373-386. <https://doi.org/10.34069/AI/2024.73.01.31> (Web of Science).

20. Plakhotnik O., Syladii I., Kubitskyi S., **Koycheva T.**, Krulko L. (2024). Formation of an effective management system in the educational space of higher education institutions. [Формування ефективної системи управління в освітньому просторі закладів вищої освіти.] *Amazonia Investiga*, 13(74), 344-360. <https://doi.org/10.34069/AI/2024.74.02.29> (Web of Science).

21. Folomieieva N., **Koycheva T.**, Ihnatenko N., Vasiutynska Y., Petrykei O. The ways of development of soft skills, mets skills, and hard skills in students of higher education. [Шляхи розвитку м'яких навичок, метанавичок і твердих навичок у студентів вищої освіти]. *Amazonia Investiga*, 2024. 13(75), 56–66. <https://doi.org/10.34069/AI/2024.75.03.5> (Web of Science).

22. Койчева Т. І. Курс лекцій з навчальної дисципліни «Сучасні моделі вищої освіти» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Одеса : Університет Ушинського, 2020. 97 с. URL : dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/10972

23. Галіцан О. А., Койчева Т. І., Осипова Т. Ю. Полікультурна освіта у процесі професійної підготовки майбутніх учителів. *Інноваційна педагогіка*. Вип. 43. Т. 1. Одеса, 2022. С. 87–917. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2022/43/1.17>.

24. Койчева Т. І., Ву Мінлі. Компетентнісна парадигма професійної підготовки сучасного вчителя нової української школи. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2022, № 83. С. 47-51. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2022.83.7> URL : <http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2022/83/7.pdf>.

25. **Койчева Т. І.**, Ван Сяоган. Аналітична компетентність як феномен сучасного науково-педагогічного дискурсу. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Вип. 91. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2023. С. 127-130. URL : <https://chasopys.ps.npu.kiev.ua/nc-91> <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.91.26>

26. Галіцан О. А., **Койчева Т. І.**, Осипова Т. Ю. Роль науково-дослідницької діяльності майбутніх учителів у професійній підготовці. *Інноваційна педагогіка*. Вип. 66. Одеса, 2023. С. 110–113. <http://innovpedagogy.od.ua/archives/2023/66/22.pdf> DOI:

<https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/66.22> .

27. **Койчева Т. І.**, Осипова Т. Ю. Формування наукового світогляду майбутніх учителів у професійній підготовці. *Перспективи та інновації науки* (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). № 8(42), 2024. С. 344-353. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-8\(42\)-344-353](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-8(42)-344-353).

Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL : <http://www.mon.gov.ua>

2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіційний сайт URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>

3. Одеська національна наукова бібліотека : офіційний сайт. URL : <http://odnb.odessa.ua/>.

4. Бібліотека Університету Ушинського : офіційний сайт. URL : <https://library.pdpu.edu.ua/>